

Светски дан здравља, 7. април 2020. године

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”, уз подршку Министарства здравља Републике Србије и Светске здравствене организације – Канцеларије за Србију, сваке године обележава 7. април, Светски дан здравља, као један од значајних датума из Календара јавног здравља. Слоган овогодишњег Светског дана здравља је: „Подржите медицинске сестре и бабице”.

Светски дан здравља 2020. године наглашава значајну улогу медицинских сестара и бабица у пружању здравствене заштите широм света и позива на подизање капацитета како би се обезбедила боља подршка здравственом систему. Поводом Светског дана здравља ове године биће објављен први глобални извештај о сестринству у свету. Овај извештај ће пружити увид у глобалну слику тренутног броја медицинских сестара и потреба за јачањем радних капацитета у циљу јачања здравственог система. Извештај представља основ за прикупљање података, дијалог и заговарање, даља истраживања и улагања у здравствену радну снагу за будуће генерације. Извештај за бабице биће припремљен током 2021. године.

Медицинске сестре и бабице представљају готово 50% глобалне здравствене радне снаге. На светском нивоу постоји недостатак свих профила здравствених радника, а више од 50% тренутног недостатка здравствених радника чине медицинске сестре и бабице. Да би све земље достигле трећи миленијумски циљ одрживог развоја о здрављу и благостању, Светска здравствена организација (СЗО) процењује да ће свету до 2030. године бити потребно додатних девет милиона медицинских сестара и бабица. Медицинске сестре имају кључну улогу у промоцији здравља, превенцији болести и пружању примарне здравствене неге и здравствене неге у заједници. Медицинске сестре и бабице су често први, а понекада и једини здравствени радници које људи виде, а квалитет њихове процене неге и неге у процесу лечења је од пресудног значаја. Део су локалне заједнице делећи њену културу, снаге и рањивости и на тај начин могу да обликују и пруже ефикасне интервенције за испуњавање потреба пацијената, породица и заједница.

Циљеви обележавања овогодишњег Светског дана здравља су:

- Да се скрене пажња и уважи рад и пожртвованост медицинских сестара и бабица чија је улога у пружању здравствене заштите непроцењива.
- Да се нагласи значај континуираног усавршавања медицинских сестара и бабица.
- Да се пружи подршка улагањима у медицинске сестре и бабице.

Позив на акцију становништву, доносиоцима одлука и здравственим радницима

Позив на акцију становништву

1. Медицинским сестрама и бабицама треба показати захвалност за њихов рад.
2. Позвати локалне лидере да учине више како би подржали медицинске сестре и бабице и омогућили им да раде у пуном потенцијалу.

Позив на акцију доносиоцима одлука

1. Уложити у образовање и запошљавање медицинских сестара и бабица, тако да универзална здравствена покривеност постане реалност свуда.
2. Оснажити утицај медицинских сестара и бабица чиме ће се побољшати здравствене услуге.
3. Предузети кораке за побољшање прикупљања података о радној снази како би се боље организовали ресурси и извршиле промене тамо где је најпотребније.

Позив на акцију здравственим радницима

1. Исказати поштовање према медицинским сестрама, бабицама и осталим здравственим радницима.
2. Уважити њихове идеје и ставове.
3. Укључити медицинске сестре и бабице у одлучивање.

Медицинске сестре и бабице у Републици Србији

Према подацима Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије (КМСЗТС) из регистра чланова за 2020. годину регистровано је 85.347 медицинских сестара-техничара који раде у здравственом и социјалном, државном и приватном сектору. Број чланова према оградницама: Београд – 22.700, Војводина – 21.298, Ниш – 15.798, Ужице – 8.786, Крагујевац – 14.225, Косово и Метохија – 2.540. У овом регистру нема издвојених података за бабице, што према неким оценама указује да је то код нас „невидљива” професија. Дипломирањем стичу стручни назив струковна медицинска сестра – бабица (виша стручна спрема) и медицинска сестра – бабица (средња стручна спрема), што је у свету непозната професија (или је медицинска сестра или је бабица).

Број медицинских сестара и бабица у Републици Србији приказан је у публикацији Здравствено статистички годишњак Републике Србије (2018) Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут”.

<http://www.batut.org.rs/download/publikacije/pub2018.pdf>

Кровна струковна асоцијација за медицинске сестре је Међународно веће медицинских сестара (*International Council of Nurses, ICN*), а за бабице Међународни савет бабица (*International Confederation of Midwives, ICM*). Код нас има велики број регистрованих струковних удружења, а издвајају се два са највећим бројем чланова: Удружење медицинских сестара и бабица Србије и Савез удружења здравствених радника Србије – Друштво медицинских сестара.

У наредном периоду, у току ове године која је од стране СЗО проглашена за годину медицинских сестара и бабица, и касније, неопходно је да се статус и положај медицинских сестара уреди законском регулативом: изради закон о сестринству или здравственој нези, правилник који дефинише стандарде и нормативе услуга које пружају медицинске сестре и бабице, као и да се ревидирају постојећи правилници, израде протоколи и процедуре за одређене услуге које пружају медицинске сестре и бабице, као и стандарди формалног и неформалног образовања за медицинске сестре и бабице.